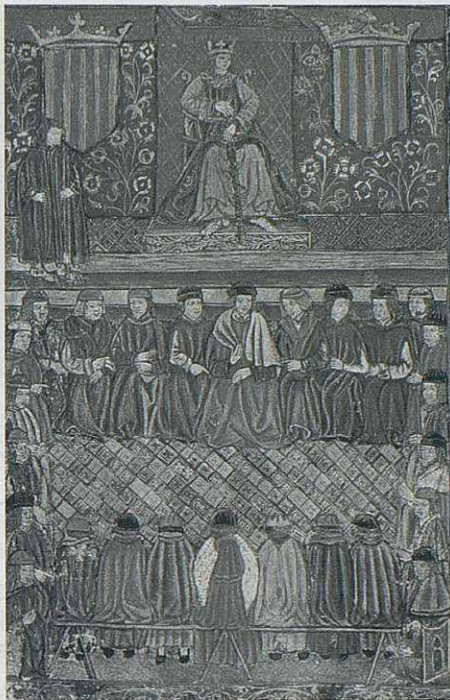

L'ànima d'Europa

Parlar d'Europa és un fet comú entre nosaltres, en primer lloc perquè en formem part, però també perquè hi situem el referent del progrés, de la modernitat, del benestar, dels valors democràtics. També es parla de si ens pot ajudar o per contra si és d'on ens arriba la imposició de certs poders i dels Estats dominants que vetllen només pels seus propis interessos. Tot això ho hem sentit més intensament en aquestes darreres setmanes i sovint, amb poques excepcions, en funció del manteniment de les estructures econòmiques, socials i polítiques que s'han creat. Són poques les veus que es refereixen a la capacitat d'Europa per repensar-se, tal com ha succeït al llarg de la història i com segur que es podria tornar a fer.

Deixant de banda el passat més antic, amb l'origen del nom a l'Orient Mitjà o en el mite d'una princesa –Europa– raptada pel déu Zeus, els fonaments els trobem en la cultura clàssica i judeocristiana i en la formació de l'Imperi Romà. Però és amb l'Imperi Carolingi, en el segle VIII, quan es configura una organització política, amb una mateixa base cultural i religiosa, que abasta bona part d'aquest territori i li dona una certa estabilitat.

No es tracta de fer un repàs de la història fins al dia d'avui, sinó d'adonar-nos que des d'aleshores els diferents projectes d'unificació, més enllà dels interessos de cada moment, han fet constar un objectiu, el de la pau, encara que l'hagin malmès tant sovint fins al darrer gran desastre de la Segona Guerra Mundial. Posem la mirada enrere per assenyalar que ja en el segle XI Catalunya hi va fer una aportació de gran transcendència amb la creació de les Assemblees de Pau i Treva.

En un temps d'enfrontaments constants entre nobles i comtes i reis, les anomenades revoltes feudals, va ser l'abat i bisbe Oliba, l'any 1027, qui va presidir la primera Assemblea de Pau i Treva, creada entre pagesos i eclesiàstics, on s'aprovava que a les sagreres i en general de dissabte a dilluns no es pogués fer la guerra. Es tractava de defensar a

pagesos i clergues de la violència nobiliària. D'aquella primera Assemblea celebrada en els prats de Toluges (Rosselló) en van seguir d'altres on s'ampliaven els dies de pau, on també es protegien els qui anaven o venien del mercat, a part que hi començaven a participar els comtes catalans confirmant aquelles decisions. L'objectiu d'aquella institució era garantir la pau fonamentada en el pacte entre els que hi participaven, posant les mesures per garantir el que s'hi aprovava. De l'evolució de les Assemblees de Pau i Treva en sorgiren un segle més tard les corts i els parlaments en altres indrets d'Europa.

Amb aquell precedent també es van instaurar les Corts Catalanes, iniciades el 1214 i consolidades a les darreries d'aquell segle. Des d'aleshores el poder reial a Catalunya es comprometia, també, a complir les lleis –anomenades constitucions– pactades i aprovades conjuntament pels representants de la noblesa, del clergat i de les ciutats i viles que hi assistien. Les Corts Catalanes, que es basaven en l'anomenat pactisme com a forma d'organització política, es van mantenir fins el 1714 quan van ser abolides per Felip V com a mesura repressiva després de la Guerra de Successió.

Des del segle VIII fins avui a Europa hi han hagut una diversitat d'aportacions que han cregut en la necessitat de fer possible el bé comú per sobre dels interessos particulars, d'un o altre Estat i dels grups socials dominants. Aquestes possibilitats han sorgit com a resposta a les diferents circumstàncies de la història, però també pel lideratge reconegut i respectat de personalitats, com l'abat Oliba, que han cregut que en aquest espai del món hi ha alguna cosa més fonda, una ànima, que li dona sentit i li pot fer superar els egoismes mesquins dels qui l'habituen. Després d'un temps de boira espessa ens cal ànima i lideratge per fer emergir el respecte a la diversitat i la defensa de la dignitat de totes les persones.

Jaume Dantí i Riu

Anuncieu-vos a ronçana